

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 87/09

Luxemburg, 6 oktober 2009

Arrest in zaak C-133/08

Intercontainer Interfrigo (ICF) / Balkenende Oosthuizen B, Mic
Operations BV

HET HOF VAN JUSTITIE GEEFT VOOR HET EERST EEN UITLEGGING VAN HET EUROPEES VERDRAG INZAKE HET RECHT DAT VAN TOEPASSING IS OP VERBINTENISSEN UIT OVEREENKOMST

*Het Hof preciseert volgens welke criteria wordt bepaald welk recht van toepassing is op
een bevrachtingsovereenkomst*

In 1998 heeft de Belgische vennootschap Intercontainer Interfrigo (ICF) met de Nederlandse vennootschappen Balkenende en MIC Operations BV (MIC) een bevrachtingsovereenkomst gesloten in het kader van een project voor een treinverbinding voor goederenvervoer tussen Amsterdam (Nederland) en Frankfurt am Main (Duitsland). ICF moest wagons ter beschikking stellen aan MIC en het vervoer ervan over het spoor verzorgen. MIC, die de verkregen laadcapaciteit aan derden verhuurde, droeg zorg voor het gehele operationele deel van het vervoer van de betrokken goederen. De conceptovereenkomst, die Belgisch recht als toepasselijk recht aanwees, is door geen van partijen ondertekend.

In 2002 heeft ICF MIC voor een Nederlands gerecht gedaagd om betaling van een factuur uit 1998 te verkrijgen. De Nederlandse rechter was van oordeel dat de overeenkomst moest worden aangemerkt als vervoersovereenkomst, dat zij nauwer verbonden was met Nederland dan met België en dat, overeenkomstig Nederlands recht, het recht op betaling van de factuur bijgevolg was verjaard (hetgeen niet het geval was volgens Belgisch recht).

De Hoge Raad der Nederlanden, waarbij de zaak thans aanhangig is, heeft het Hof van Justitie verschillende vragen gesteld over de uitlegging van het Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst¹ en in het bijzonder de vraag welk recht van toepassing is wanneer partijen geen rechtskeuze hebben gemaakt.

Het Hof brengt om te beginnen in herinnering dat dit verdrag is gesloten ter voortzetting, op het gebied van het internationale privaatrecht, van de eenmaking van het recht waarmee was begonnen met de vaststelling van het verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen². Het wil de nadelen uit de weg ruimen die voortvloeien uit de verscheidenheid aan verwijzingsregels die op het gebied van overeenkomsten in de verschillende lidstaten worden toegepast, en eenvormige

¹ Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, ter ondertekening opengesteld te Rome op 19 juni 1980 (PB 1980, L 266, blz. 1).

² Verdrag van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 1972, L 299, blz. 32).

regels opstellen voor het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, ongeacht de plaats waar de beslissing moet worden gegeven.

Volgens dat verdrag hebben **partijen de vrije keuze van het recht dat van toepassing zal zijn** op de overeenkomst die zij sluiten, maar bij gebreke van een rechtskeuze **gelden aanknopingscriteria** die van toepassing zijn op iedere categorie overeenkomsten en erop zijn gebaseerd dat wordt nagegaan **met welk land deze overeenkomst „het nauwst is verbonden”**. Dit algemene beginsel wordt aan banden gelegd door **vermoedens** (zoals de verblijfplaats van de partij die de kenmerkende prestatie verricht) of door **bijzondere aanknopingsfactoren** (bijvoorbeeld bij bepaalde overeenkomsten betreffende een onroerende zaak of bij vervoersovereenkomsten).

Wat meer in het bijzonder het vervoer van goederen betreft, is het toepasselijke recht het recht van het land waar de vervoerder zijn hoofdvestiging heeft, indien dat tevens het land is waar de plaats van de inlading/lossing dan wel de hoofdvestiging van de verzender is gelegen.

Het Hof brengt voorts in herinnering dat het verdrag ook andere overeenkomsten die hoofdzakelijk het vervoer van goederen betreffen, als vervoersovereenkomsten beschouwt, doch dat in dat geval het recht van het land waar de vervoerder zijn hoofdvestiging heeft enkel wordt toegepast indien de vervrachter/vervoerder ten tijde van de sluiting van de overeenkomst zijn hoofdvestiging heeft in het land waar de plaats van inlading of lossing dan wel de hoofdvestiging van de verzender is gelegen.

Het Hof verklaart dus dat **het recht van het land waar de vervoerder zijn hoofdvestiging heeft uitsluitend van toepassing is op een bevrachtingsovereenkomst** wanneer de overeenkomst **hoofdzakelijk niet** de enkele terbeschikkingstelling van een vervoermiddel, **maar het eigenlijke vervoer van de goederen** betreft.

De rechter moet steeds op basis van de in het verdrag genoemde vermoedens bepalen welk recht toepasselijk is, maar wanneer uit het geheel der omstandigheden duidelijk blijkt dat de overeenkomst nauwer is verbonden met een ander land dan het land dat wordt bepaald op basis van de vermoedens, kan hij daarvan afwijken en **het recht toepassen van het land waarmee die overeenkomst het nauwst is verbonden**.

Het Hof wijst erop dat overeenkomstig het verdrag³, het recht dat op de overeenkomst toepasselijk is, onder meer de verjaring van de verplichtingen beheerst. Het oordeelt ten slotte dat de rechter – voor de bepaling welk recht toepasselijk is – **de overeenkomst in verschillende delen kan opsplitsen**; een deel van de overeenkomst kan bij wijze van uitzondering worden beheerst door een ander recht dan het recht dat wordt toegepast op de rest van de overeenkomst, doch uitsluitend indien het **voorwerp van dat deel autonoom is**.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het gemeenschapsrecht of over de geldigheid van een gemeenschapshandeling. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke

³ Artikel 10, lid 1, sub d.

instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een zelfde probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170